

Obiceiuri
care fac
toți banii

Liviu Păsat – Obiceiuri care fac toți banii – București, 2015

DTP: Prosperity Exprim SRL (Felicia Drăgușin)

Corectura: Claudia Adiaconiței; Dumitru Păsat

Coperta: BroHouse – www.brohouse.com

ISBN: 978-973-0-18600-0

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin autorului. Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a textului din această carte este posibilă numai cu acordul scris al autorului.

Telefon: +40771 529 842

E-mail: contact@liviupasat.ro

Website: www.liviupasat.ro

Printed in Romania 978-973-0-18600-0

LIVIU PĂSAT

Obiceiuri
care fac
toți banii

BUCUREȘTI, 2015

The logo for LIBRIS is centered at the top of the page. It features the word "LIBRIS" in a large, white, serif font, set against a dark blue circular background. The logo is partially obscured by a light blue, semi-transparent graphic element that resembles a stylized arch or a book cover, which frames the text below.

LIBRIS

Dedicată celor pe drumul către ei înșiși,
către autenticitate!

Mulțumesc tuturor celor care au avut
încredere în mine, în visul meu de a spune
oamenilor că au în interiorul lor un geniu
financiar care așteaptă comanda lor
ca să își manifeste libertatea.

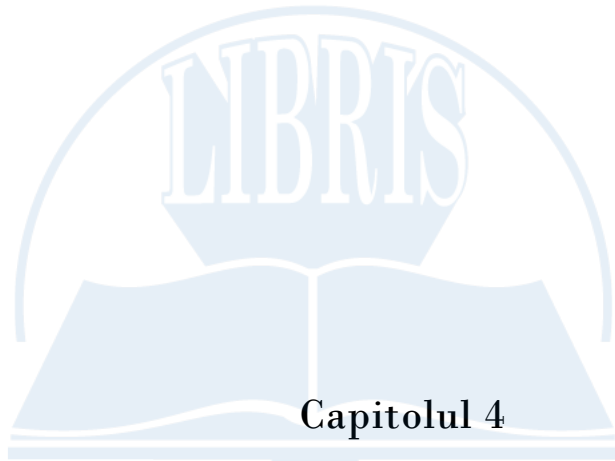
Părinților mei care au crezut în mine
și familiei mele care m-a susținut.

Prietenilor mei de pretutindeni,
participanților mei la cursuri
de la care am învățat cum să le ascult
nevoile, dorințele, pasiunile.

Prefața autorului	7
Cuvânt înainte	9
Capitolul 1 – Trezirea.....	11
Capitolul 2 – Goana după soluții.....	15
Capitolul 3 – Orice călătorie începe cu un prim pas .	27
Capitolul 4 – Atunci când jocul banilor e inventat de alții.....	31
Capitolul 5 – De ce vrei bani de fapt?.....	51
Capitolul 6 – Legile distanței dintre tine și bani	59
Capitolul 7 – Cum îți gestionezi emoțiile așa îți vei gestiona și banii.....	71
Capitolul 8 – Frica – obstacol sau susținere?	79
Capitolul 9 – Cei care îți controlează cel mai mult banii: enturajul	85
Capitolul 10 – Strictul necesar	91
Capitolul 11 – A face bani și a avea bani sunt două lucruri diferite.....	97
Capitolul 12 – Și cu datoriile cum fac?.....	107

Capitolul 13 – Pușculițele – pro și contra	117
Capitolul 14 – Două pârgii care aduc bani: aria de influență și detașarea	125
Capitolul 15 – Cheia prosperității. Cei șase pași ai maștrilor.....	131
Capitolul 16 – AFACERE vine de la A FACE	139
Capitolul 17 – De ce ai nevoie de ceilalți?.....	159
Capitolul 18 – Si eu unde investesc?.....	167
Capitolul 19 – Când banii aduc și fericirea.....	177
Capitolul 20 – Cum să faci să și primești.....	185
Capitolul 21 – Bliss-ciplatează-te	191
Capitolul 22 – Adevărul despre lucrurile materiale..	195
Capitolul 23 – Un nou început.	201
Capitolul 24 – Epilog	205
Bibliografie	209

Capitolul 4

Atunci când jocul banilor e inventat de alții

– Ok, deci hai să începem, spuse Marcel. Ești pregătit să îți se spună lucrurile drept în față?

– Abia aștept, zise Andrei frecându-și mâinile.

– În primul și în primul rând, unul dintre lucrurile pe care va trebui să le înțelegi e că **banii sunt ca un joc**.

Sunt multe moduri de a vedea banii și de cele mai multe ori oamenii suferă din cauză că au uitat să se joace. Cred că totul este serios și trebuie să trateze lucrurile la modul cel mai grav. Nu vreau să exclud cu totul ideea de responsabilitate, dar, ca să ai o idee de ansamblu, am să te rog să-ți imaginezi că ești pe un satelit artificial zburând deasupra Pământului și privești toată lumea de sus, dintr-o perspectivă exterioară ei. Poți să-ți imaginezi asta?

– Da, îmi pot crea o idee. E ca și cum aş sta deasupra unei hărți a lumii.

– Exact, ceva de genul ăsta. Marcel luă de pe jos o crenguță și desenă pe nisipul din parc un cerc.

De data asta, am să te rog să te gândești doar la fluxul banilor care se vehiculează pe planetă. Și mai mult de atât, vreau să-ți imaginezi că vezi tot Pământul ca pe o masă de cărți de joc. Poți să-ți imaginezi asta?

– Adică vrei să spui că suntem cu toții ca la o masă de cărți de joc?

– Da, dacă privești din afară, asta și suntem. Un joc. Gândește-te! De ce altceva ar vrea oamenii bogăți să continue să-și crească averile? De ce un Warren Buffet, care e un adevărat înțelept, ar vrea să-și dezvolte investițiile? De ce un Bill Gates sau o afacere precum Google sau Apple, ar vrea să aibă din ce în ce mai mult? Pentru că e ca un joc.

E un joc din care vrei, nu vrei, trebuie să faci parte, la nivel mare sau la nivel mic. Și cu cât ești mai prins de jocul ăsta, cu atât mai mult îl vei juca mai prost. Apropo, știi că există un joc de cărți numit poker? Știi ce îl face în principiu pe un jucător de poker să câștige?

– Când eram mic, tatăl meu îmi povestea despre cum jucau ei cărți în armată, pe banii de soldă. Și îmi spunea că atunci când reușea să se detașeze emoțional, putea să câștige foarte ușor. Chiar spunea că avea impresia că e mai norocos atunci când este detașat. Bănuiesc că un jucător de poker e câștigător, în funcție de modul în care își gestionează emoțiile.

– Exact. Așa că prima imagine pe care am să te rog să ți-o faci despre jocul banilor, este una din satelit. Și ce ai să vezi te va cutremura un pic. Așa că fii pregătit să afli prima regulă legată de bani. Ești gata?

– Da, sunt gata!

– **În jocul banilor e vorba în primul și în primul rând despre putere!** Puterea de a avea controlul asupra propriei vieți sau a altora. Asupra a ceea ce poți să materializezi sau nu. În spatele tuturor cifrelor vehiculate, la nivel mondial, există toată conotația asta. Vrei sau nu, banii îți conferă puterea de a crea, de a controla, de a manifesta energiile, de a manifesta în plan fizic ce dorești. Sau măcar în unele cazuri, chiar dacă nu îți dau controlul, îți dau senzația că totuși îl deții. Și pentru unii oameni, doar senzația asta contează. Inconștient o caută pentru că e mult mai bună decât senzația lipsei de control, iar la nivel mondial, jocul e al puterii.

– Sună prea asemănător cu teoria conspirației, nu prea sunt de acord cu idei de genul ăsta.

– Te înțeleg și ai să vezi că nu-ți recomand nici eu să mergi prea mult sau să te îngropi în direcția aceasta, dar asta nu înseamnă să fii ignorant sau să nu fii deschis la alte perspective. Ignoranța nu mai aduce de mult liniște, ci pe termen lung creează doar suferință surdă, imensă. Și dacă ignoranța aduce suferință, leacul e să te instruiști, să fii conștient și să acționezi în mod conștient.

Uite de fapt despre ce e vorba. Sunt cinci zone de control, cinci cercuri care te influențează.

Dacă te uiți la acestea, vei vedea că multe dintre ele se intersectează, se suprapun. E important însă să-ți dai seama unde ai tu controlul și unde nu.

Cea mai mare problemă o vei avea, dacă te vei concentra pe lucruri pe care nu le poți controla. Chiar așa, te-ai gândit vreodată care este principala cauză a depresiei oa-

menilor, mai ales când vine vorba despre bani? De ce îi deprimă viața lor financiară?

Îți spun eu. Pentru că se concentrează pe lucrurile pe care nu le pot controla sau schimba. Și unii ajung să ia antidepresive, uneori însă fără rezultat pentru că antidepresivele nu-ți schimbă modul de gândire, ci doar afectează chimia din corp.

Așa că e bine să știi toate mecanismele astea ale puterii, însă să nu le acorzi energie, pentru că a le acorda energie înseamnă pierdere de timp, risipă, epuizare. Nu le vei putea nicicum controla.

Și spuneam că sunt cinci cercuri de influență: Cercul Mondial, Cercul Societății în care trăiești, Cercul de prieteni, Cercul Familiei și Cercul Propriei Persoane. Fiecare dintre cele cinci cercuri are propriile reguli de joc. Dacă vrei să câștigi jocul banilor, atunci, ca într-un orice alt joc, e nevoie să știi regulile acestuia. Vrei să câștigi jocul ăsta?

– Mai mult decât orice!

Primul cerc de influență: JOCUL MONDIAL

– Atunci, primul șoc îl vei avea când vei constata că Jocul Mondial al banilor n-ai cum să-l câștigi! Sau, ca să pară că mai ai o șansă, nu la nivelul de gândire la care ești acum.

Jocul mondial al banilor, nu este inventat de ieri de azi și nu este controlat de persoane apropiate ție. Și ce vreau să spun de fapt este că acesta e un joc care te controlează dacă nu știi să-l joci.

Gândește-te la câteva date:

- ◉ Politica monetară și economia Statelor Unite influențează complet lumea.
- ◉ Puterea de cumpărare a Statelor Unite e cea care influențează tot, când US modifică dobânzile, toate tranzacțiile sunt influențate.
- ◉ Petrolul și tot ce ține de el, e tot la fel. O forță care influențează economiile, prețurile la tot, începând cu produsele de uz zilnic până la transporturi și toate celelalte.
- ◉ Numărul de persoane care au schimbări majore de venituri, e imens. Așa numiți „baby-boomers“, născuți între 1946 și 1964, ajung la pensie exact în deceniile astea.
Ca să îți dai seama cât de mulți sunt, uite un exemplu concret: începând cu 2011, timp de mai bine de 10 ani, zilnic, peste 8.000 de persoane vor împlini vârsta de 65 de ani.
Acești „baby-boomers“, sunt responsabili pentru peste cei 80% din proprietățile financiare și mai mult de 50% din cheltuielile de consum.
- ◉ Sistemul de pensii inventat atunci, când mai mult de 4 persoane susțineau un pensionar, tinde să ajungă ca o persoană activă să susțină un pensionar.
- ◉ Bani sunt tipăriți după regulile guvernanților, iar cel mai surprinzător în toată afacerea asta este guvernul Statelor Unite.
- ◉ Tehnologia se dezvoltă din ce în ce mai mult, unele joburi pur și simplu dispar și apar altele noi.
- ◉ Cu dezvoltarea internetului, aproape că nu există granițe. Economia a devenit globală și sunt țări

în care marfa se produce foarte ieftin (China, Taiwan), iar produsele sunt disponibile în toată lumea.

Serviciile sunt externalizate și poți să îți angajezi oameni în India, în Pakistan. Sunt platforme care pun la dispoziție mână de lucru ieftină și din ce în ce mai performantă.

Internetul are propria economie, iar regulile de vânzare și de cumpărare de pe internet, de cele mai multe ori sunt diferite de economia cunoscută.

– Adică vrei să spui că nu am cum să mă lupt cu sistemul internațional și cu tot ce înseamnă el pe plan mondial, cu sistemul care fabrică banii și regulile de pe piața monetară?

– Exact! E bine că te prinzi repede!

Nu ești tu cel care fabrică banii (și până una alta e bine că e așa). Nu ești tu cel care stabilește regulile economiei mondiale, nu ești tu cel care construiește relații comerciale între state, nu ești tu cel care stabilește politica monetară internațională. Toate acestea sunt gândite la nivel mondial de către liderii lumii și în momentul ăsta nu are rost să te întrebi cum le poți schimba. Așa că îți va folosi mult mai mult să le tratezi într-un mod foarte simplu: **n-ai cum să te lupți cu sistemul**. E o luptă prea mare și e sortită eșecului din start. Atunci când nu ai controlul, nu are rost să te concentrezi pe direcția asta.

Marcel se opri și se uită la Andrei care pur și simplu îi sorbea cuvintele. Însă, de data asta, era chiar cu gura căscată.

– Chiar așa, de curiozitate, continuă Marcel, cum te simți când știi că nu ai cum să scapi? Că nu ai niciun control? Că nu ai ce să faci și că toate finanțele tale sunt date

de niște reguli pe care nu le-ai făcut tu, care nu sunt făcute întotdeauna pentru binele tău și nici nu poți să faci prea multe lucruri împotriva lor?

– Cum să mă simt? Confuz. Nu știi! Vrei să auzi o înjurătură sau de ce mă întrebi?

– Ok, voiam să știu dacă „ai sentimentele la tine“, zise Marcel râzând. De obicei apare un sentiment normal de frustrare, de revoltă sau de resemnare, de abandon, dar o să vezi că există soluții. Rolul meu este să-ți arăt ce opțiuni există și de acolo să poți alege tu.

– Dar mi se pare grotesc ce se întâmplă. Și zici că nici nu pot face nimic?

– Ce ai putea face?

– Nu știu, să mă enervez. Dar mă gândesc că nu-mi folosește la nimic. Până una alta, am înțeles primul mare cerc. Cercul Mondial al Banilor nu am cum să-l sparg! Nici măcar dacă sunt hacker? Încercă Andrei o glumă.

– Dacă n-ai de lucru, poți să încerci. Eu zic că există lucruri mai bune de făcut. Ai să vezi la timpul lor.

– Bine, dacă Jocul Mondial nu-l pot câștiga, cu celelalte cum e?

– Ajungem imediat la ele.

Al doilea cerc de influență: SOCIETATEA

E vorba de Societatea în care trăiești zi de zi. Hai să zicem, cultura țării tale. De regulile țării în care ți-ai ales să trăiești.

Ce vreau să spun cu asta e că fiecare popor s-a dezvoltat conform istoriei într-un anumit fel, a avut la condu-

cere un regim comunist sau nu, dictatorial sau nu, democrat sau nu.

Ca să se dezvolte toată societatea, jocul ăsta are nevoie de mai multe piese. Statul are la îndemână biserica, sistemul bancar, sistemul legislativ, sistemul de învățământ, sistemul de taxe și impozite și așa mai departe.

Revenind la finanțele personale, cu cât ai mai multe datorii către toate sistemele acestea, cu atât vei fi mai mult sclavul societății în care trăiești. Cu cât ai mai multe credite, cu cât ai mai multe carduri de cumpărături la care plătești dobândă, cu atât ești mai forțat să joci jocul societății după regulile ei.

Nu îți spun asta ca să te enervezi, pentru că și aici sunt metode de a evada. Însă tot jocul ăsta e mai ușor de câștigat, dacă știi să le câștigi pe celelalte trei cercuri rămase.

Ajungem și la ele, însă primul pas este să fii conștient că deja intri într-o zonă în care deții cât de cât controlul.

Însă insist, nu ai cum să câștigi jocul ăsta când ai datorii la stat, la bănci, în sistemele existente ale societății. **Nu ai cum!** Vei fi legat de mâini și de picioare până nu vei începe să înțelegi și să te dezlegi.

În funcție de fiecare țară, suma de bani pe care o poți câștiga lunar sau anual diferă. Suma cu care ești plătit pentru activitatea ta diferă, pentru că puterea monetară diferă.

Gândește-te de exemplu la un IT-ist. A făcut o facultate, și-a dezvoltat niște abilități, creează programe, să zicem, pentru firma care l-a angajat, însă abilitățile lui sunt evaluate diferit în funcție de țara în care se află.

Cel mai bine e să te las pe tine să te gândești: crezi că un programator din România este plătit diferit în Germania, Suedia, Marea Britanie sau SUA?

– Cu siguranță. Acolo sunt întotdeauna salariile mai mari. De aceea și există atât de mulți oameni care doresc să plece, pentru că în altă țară, munca lor este evaluată altfel.

– Dar un programator din India, din Pakistan, din Indonezia?

– Nu știu foarte bine condițiile economice de acolo, dar, dacă m-ai întrebat, cu siguranță sunt diferite. Fiecare țară are propria situație. Bănuiesc că în China veniturile sunt mai mici decât în România, iar în Canada sunt mai mari. Oricum, din câte știu, condițiile economice sunt mult mai bune în Canada.

– Atunci e simplu să fii conștient de al doilea cerc al țării în care te afli. Ea are propriile reguli monetare și acestea te influențează. Nivelul de trai din țara respectivă pune anumite bariere. Nu spun că țările mai dezvoltate nu au bariere, ci mai degrabă că barierele acestea sunt diferite și influențează puterea de dezvoltare economică a fiecărui individ.

Mă uit de multe ori că atunci când vin multimilionari din SUA în România, oameni de afaceri, de exemplu, țin mereu prelegeri despre succes și explică modul în care au ajuns ei să câștige milioane în țările lor și descriu metodele folosite, fie în afaceri clasice, fie în imobiliare, fie în afaceri online.

Nu e nimic rău în asta pentru că ideile pe care le expun sunt bune, însă trebuie adaptate la condițiile țării respective. Când auzi pe cineva din State că a ajuns să facă un milion de dolari în trei ani cu afaceri online, ai tendința să spui că și tu

poți să faci la fel în orice țară. Doar că nu sunt aceleași prețuri, aceeași putere de cumpărare, nu sunt aceleași obiceiuri de cumpărare, nu sunt aceleași facilități de plată online și nu există aceeași mentalitate și așa mai departe.

În plus, fiecare țară are taxele ei, propriul ei sistem de pensii, propriul ei sistem de învățământ, istoria ei economică, ritualurile și tabuurile ei legate de bani.

De exemplu, legat de pensii, acest sistem din România a fost adoptat când erau patru contribuabili, adică patru persoane active care contribuiau pentru o persoană aflată la pensie. Acum raportul e de aproape 1 la 1. Numărul de pensionari e egal cu cel de persoane active și raportul tinde să se schimbe în continuare.

Ca să poată susține acest lucru, ce crezi că va trebui să facă statul? De unde crezi că va lua bani pentru a susține pensiile?

– Bănuiesc că va mări taxele!

– Exact! Asta și va face. Va mări taxele. Există anumite calcule în spate care trebuie susținute. Se vor inventa taxe noi pentru că vor fi cheltuieli noi. A crede că în momentul de față există un guvern care micșorează taxele, e de fapt o speranță deșartă. Matematic nu are cum să se întâmple așa pentru că sistemul de pensii e o bombă cu ceas.

La asta se adaugă sistemul de învățământ care în mod normal ar trebui să creeze valori și să susțină tinerii să devină oameni maturi care să aducă valoare, să inoveze, să ajute la dezvoltarea economică. Doar că sistemul de învățământ e departe de a furniza toate acestea.

Școala a fost inventată în epoca industrială de cei care aveau nevoie de oameni care să respecte reguli, să asculte

ordine și să lucreze în mod disciplinat în uzine, ca niște roboței. În momentul ăsta însă, tehnologia înlocuiește din ce în ce mai mult omul, iar acestuia îi mai rămâne rolul de a deveni creativ. Să găsească modalități de a crea valoare fără să mai primească ordine, acest lucru cerând instruire adaptată la noile condiții.

Gândește-te că pentru a crea un sistem de învățământ viabil, ai nevoie de un lider care să orchestreze tot sistemul și care are nevoie de timp pentru asta. Dacă te uiți și observi că în 24 de ani s-au succedat 20 de miniștri ai învățământului, poți trage o concluzie foarte simplă despre starea în care se află întreg sistemul. E doar o chestiune de timp să colapseze total.

Elevii nu sunt motivați să învețe pentru că sunt puși doar să memoreze, iar profesorii nu sunt motivați să profeseze pentru că munca lor nu este apreciată nici financiar și nici altfel.

Totul face parte dintr-un cerc vicios care va avea probabil nevoie de un șoc ca să se schimbe.

Să mai zic sau e suficient? Ideea e că aici există un anumit tip de soluție și cred că îți dai seama care e!

– Da, să pleci dintr-o țară în alta! Se ambală Andrei.

Să mergi în altă parte și să faci acolo ceea ce făceai la tine în țară, doar că pe bani mai mulți. Sau să te recalifici în țara în care mergi. Dacă ești IT-ist, probabil că vei putea face tot IT și în altă țară, dacă ești șofer, la fel. Iar dacă nu ai o specializare care se caută, atunci vei merge în construcții sau în comerț, în agricultură sau vei fi vânzător. Atâta timp cât există cerere pe piața respectivă, vei învăța ceva nou și te vei descurca.

– Asta e într-adevăr una dintre soluții, îl aprobă Marcel dând ușor din cap, doar că are prețul ei de plătit. De exemplu, unii sunt priviți ca niște emigranți care au venit să ocupe locurile de muncă din țara respectivă și nu se obișnuiesc cu asta. E ca o așchie sub unghie cu care trebuie să trăiască.

– Ce fac însă dacă nu plec din țară?

– Chiar așa. Ia gândește-te, ce alte opțiuni ai dacă alegi să rămâi în țara ta?

– Nu știu. Stai să mă gândesc. Probabil o opțiune ar fi să folosesc internetul și comunicarea care acum e globală și să mă reorientez către alte piețe.

– Bravo, e bine că ai observat acest lucru, zise Marcel. Internetul a făcut posibilă existența unei alte țări și anume una de tip virtual. Acum, ceea ce ai de făcut e să intri în țara asta numită Internet și să creezi plusvaloare după regulile ei.

În funcție de țara în care vrei să-ți livrezi produsele sau serviciile, vei avea restricții impuse de limbaj, de regulile economice, de cerințele din țara respectivă etc. și va trebui să înțelegi cultura locală în care îți vinzi aceste produse sau servicii. Oricum întotdeauna vei găsi soluții. Posibilitatea există și va trebui să câștigi ultimul joc despre care vom vorbi ceva mai târziu.

– Ok, am înțeles până acum, spuse Andrei trăgând aer în piept. Cercul mondial, cercul culturii în care trăiești, care ar fi următorul?

Al treilea cerc de influență: ANTURAJUL

– E cercul de prieteni și cunoștințe în care te învârți, spuse Marcel schimbându-și poziția ca să-și îndrepte spa-